

**ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
& ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ**

Σάββατο 8 Ιουνίου 2013

Αμφιθέατρο 442 – Φιλοσοφική Σχολή

Πρόγραμμα και Περιλήψεις ανακοινώσεων

Διοργάνωση: Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Οργανωτική επιτροπή:

Νικόλας Μανιτάκης, λέκτορας

Μαβίνα Πανταζάρα, λέκτορας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόγραμμα ημερίδας	4
Περίληψεις ανακοινώσεων	6
Αξαμπανόπουλος Παναγιώτης.....	7
Βελώνη-Ζούνη Αικατερίνη.....	8
Γιαννούλη Ιουλία.....	9
Γιωργανάκη Αριάδνη	10
Δήμου Αναστασία.....	11
Θωμάς Θεόδωρος	12
Καζάλα Φωτεινή	13
Καλογεροπούλου Παναγιώτα	14
Καπέλλα Μαρία.....	15
Καπετανάκη Ελένη.....	16
Κομνηγέλλη Αριστέα.....	17
Κωστογιαννόπουλος Κωνσταντίνος.....	18
Μαγγίνα Άννα.....	19
Μαρίνου Ξένια.....	20
Michel Jean-Paul.....	21
Πούλη Αικατερίνη.....	22
Σαμπάνη Βασιλική.....	23
Τσαγκαράκη Αναστασία.....	24
Τσιάκαλου Ουρανία.....	25
Χριστοφοράκη Μαρία.....	26

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

8.30-8.45	ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ – ΥΠΟΔΟΧΗ
8.45-9.00	ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΑΡΓΥΡΩ ΠΡΟΣΚΟΛΛΗ – ΕΝΑΡΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

9.00-10.20	ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Αν. Καθηγήτρια Μ. ΠΑΠΑΔΗΜΑ
9.00-9.20	Αξαμπανόπουλος Παναγιώτης Η ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ. ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ
9.20-9.40	Καπετανάκη Ελένη Η ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕ ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟ
9.40-10.00	Καζάλα Φωτεινή ANALYSE CONTRASTIVE DU FRANÇAIS ET DU GREC A L' AIDE D'UN PROCEDE OBLIQUE DE TRADUCTION : LA MODULATION
10.00-10.20	ΣΥΖΗΤΗΣΗ

10.20-12.00	ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Αν. Καθηγήτρια Μ.-Χ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ
10.20-10.40	Michel Jean-Paul POETIQUE ET LITTERARITE : CONTRIBUTION A L'ANALYSE DU SYSTEME NARRATIF DANS LES TEXTES LITTERAIRES DES XVIIIe, XIXe ET XXe SIECLES
10.40-11.00	Κομνηνέλλη Αριστέα QUESTIONS CONCERNANT LA TRADUCTION D'UNE POESIE DITE « OBSCURE »
11.00-11.20	Βελώνη-Ζούνη Αικατερίνη L'AUTOFICTION AVANT LA LETTRE CHEZ FRANZ HELLENS : UNE STRATEGIE DE LA MIXITE
11.20-11.40	Κωστογιαννόπουλος Κωνσταντίνος L'IMPOSSIBILITE DE REPERER LA BIBLIOGRAPHIE AU DEBUT DE LA RECHERCHE N'ANNULE PAS LA JUSTESSE DE LA CONCLUSION : SACHA GUITRY CONSTITUE UN MORALISTE.
11.40-12.00	ΣΥΖΗΤΗΣΗ

12.00-12.20 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΓΙΑ ΚΑΦΕ

12.20-14.00	ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Επ. Καθηγήτρια Ε. ΤΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
12.20-12.40	Δήμου Αναστασία ZAÏRE DE VOLTAIRE, UNE TRAGEDIE EMOUVANTE – APPROCHE SEMIOTIQUE
12.40-13.00	Γιωργανάκη Αριάδνη « L'ETRANGER » DANS <i>LE RETOUR AU DESERT</i> DE BERNARD-MARIE KOLTES
13.00-13.20	Γιαννούλη Ιουλία LE CRIME DANS L'ŒUVRE <i>THERESE RAQUIN</i> D'EMILE ZOLA ET DANS SON ADAPTATION CINEMATOGRAPHIQUE
13.20-13.40	Πούλη Αικατερίνη ORIGINES ET ENFANCE DANS LA QUETE IDENTITAIRE DE GISELE PRASSINOS
13.40-14.00	ΣΥΖΗΤΗΣΗ

14.00-15.00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΦΑΓΗΤΟΥ

15.00-16.40	ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Καθηγήτρια Ι. ΜΠΟΤΟΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
15.00-15.20	Μαρίνου Ξένια «Η ΛΕΣΧΗ ΤΩΝ ΕΡΥΘΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΜΙΑΣ ΦΑΤΡΙΑΣ». Η Α΄ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΗ ΕΡΓΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΑΘΗΝΑΙΚΟ ΤΥΠΟ, ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΙΣΙΝΗΣ ΚΟΜΜΟΥΝΑΣ
15.20-15.40	Χριστοφοράκη Μαρία ΓΑΛΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΚΑΙ ΔΩΡΗΤΕΣ: JEAN GABRIEL EYNARD, SOPHIE DE MARBOIS, LOUISE RIENCOURT ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
15.40-16.00	Τσαγκαράκη Αναστασία Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821
16.00-16.20	Καλογεροπούλου Παναγιώτα Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΡΕΣΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΑΙΣΧΥΛΟΥ
16.20-16.40	ΣΥΖΗΤΗΣΗ

16.40-17.30	ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Επ. Καθηγήτρια Α. ΜΟΥΣΤΑΚΗ
16.40-17.00	Θωμάς Θεόδωρος DE LA NOTION DE LA CIVILISATION, AUX ETUDES CULTURELLES/ETUDES DE LA CULTURE/SCIENCES DE LA CULTURE EN FRANCE ET EN GRECE
17.00-17.20	Καπέλλα Μαρία QUESTIONNEMENTS IDENTITAIRES SUR LES ENSEIGNANTS HOTES LORS DES RENCONTRES INTERCULTURELLES EN MILIEU SCOLAIRE
17.20-17.30	ΣΥΖΗΤΗΣΗ

17.30-17.40 ΣΥΝΤΟΜΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

17.40-19.00	ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Επ. Καθηγητής Γ. ΒΑΡΣΟΣ
17.40-18.00	Σαμπάνη Βασιλική ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
18.00-18.20	Μαγγίνα Άννα Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΟΘΟΝΗ: ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΙΤΛΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ
18.20-18.40	Τσιάκαλου Ουρανία ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΑΠΟ ΤΗΝ ÉCRITURE AU FEMININ ΠΡΟΣ ΜΙΑ QUEERITURE
18.40-19.00	ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

Η ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ ΤΗΣ
ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ. ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1970, οι νέες επικοινωνιακές προσεγγίσεις στη διδακτική της γαλλικής ως ξένης γλώσσας θέτουν, μεταξύ άλλων, και το ζήτημα της «αυθεντικότητας» των γλωσσικών δεδομένων, αφού στόχος είναι πλέον η ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας των σπουδαστών. Έτσι, οι συγγραφείς διδακτικών εγχειριδίων φαίνεται να επιδιώκουν σταδιακά την κατάρτιση ρεαλιστικότερων γλωσσικά περιεχομένων μάθησης, αναπαριστώντας στοιχεία από το ευρύτερο φάσμα των κοινωνιογλωσσικών πόρων της γαλλικής (π.χ. την καθομιλουμένη, τα νεανικά ιδιώματα, τις γεωγραφικές ποικιλίες της κτλ). Σε αυτό το πλαίσιο, οι πρακτικές των συγγραφέων φαίνεται να οδηγούν σε πολυπλοκότερες μορφές αναπαράστασης της νόρμας για τη γλωσσική διδασκαλία, αξιοποιώντας, προκειμένου να συγκροτήσουν τη «νόμιμη» γλωσσική γνώση, ποικίλους μηχανισμούς (ανα)παραγωγής κοινωνιογλωσσικού κύρους. Στην παρούσα ανακοίνωση, αφού ορίσουμε την έννοια της γλωσσικής ποικιλότητας και αναφέρουμε παραδείγματα ποικιλότητας από τη γαλλική, θα προβούμε σε μια ανασκόπηση της διεθνούς ερευνητικής δραστηριότητας σχετικά με την αναπαράστασή της σε εγχειρίδια της γαλλικής ως ξένης ή/και δεύτερης γλώσσας. Στη συνέχεια, με θεωρητικό υπόβαθρο τις σύγχρονες προσεγγίσεις στη μελέτη του πλέγματος γλώσσας και ιδεολογίας, θα σχολιάσουμε μια ενότητα για τη διδασκαλία της γλωσσικής ποικιλότητας από εγχειρίδιο, που εκδίδεται κατά τη μεταβατική περίοδο από την οπτικοακουστική μέθοδο στις επικοινωνιακές προσεγγίσεις. Τελικός στόχος μας είναι να αναδείξουμε πτυχές των νέων, κοινωνικοϊδεολογικά φορτισμένων διεργασιών στις οποίες υπόκεινται οι συγκεκριμένες πρακτικές αναπαράστασης στα εγχειρίδια.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Agha, A. (2007): *Language and Social Relations*. New York: Cambridge University Press.
- Armstrong, N. (2001): *Social and Stylistic Variation in Spoken French. A Comparative Approach*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Blanche-Benveniste, C. (2000): *Approches de la langue parlée en français*. Paris: Ophrys.
- Blanchet, P. (1998): *Introduction à la complexité de l'enseignement du Français Langue Étrangère*. Louvain-la-Neuve: Peeters.
- Boyer, H. (2001): *La Sociolinguistique*. Paris: Dunod.
- Fairclough, N. (1992): *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press.
- Gadet, F. (1997): *Le français ordinaire*. Paris: Armand Colin.
- Haugen, E. (1997): "Language standardization". Στο N. Coupland & A. Jaworski (επιμ.), *Sociolinguistics. A Reader and Coursebook*. New York: Palgrave MacMillan, 341-352.
- Jaffe, A. (2007): "Variability in transcription and the complexities of representation, authority and voice". *Discourse Studies* 9 (6), 831-836.
- Reboulet, A., Lieutaud, S., McBride, N., Malandain, J-L. & J. Verdol (1981): *Méthode Orange 3*. Paris: Larousse.
- Woolard, K. A. & B. B. Schieffelin (1994): "Language ideology". *Annual Review of Anthropology* 23, 55-82.

* Ο Παναγιώτης Αξαμπανόπουλος είναι υποψήφιος διδάκτορας στον τομέα της κοινωνιογλωσσολογίας και της διδακτικής της γαλλικής γλώσσας (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Ρέα Δελβερούδη).

L'AUTOFICTION AVANT LA LETTRE CHEZ FRANZ HELLENS :
UNE STRATEGIE DE LA MIXITE

Une présentation de la thèse de Mme Catherine Vélonis-Zounis « L'Autofiction avant la lettre chez Franz Hellens. Le vaste champ des écritures de soi. »

A travers l'œuvre de F. Hellens, écrivain, poète et essayiste belge du tournant du 20e siècle, est abordée une catégorie d'écrits qui ne sont ni autobiographie pure ni fiction mais oscillation entre les deux : l'autofiction et ce, « avant la lettre », avant que le terme *autofiction* ne soit lancé dans la terminologie littéraire c'est-à-dire plus d'un demi-siècle avant l'apparition du néologisme. La pertinence de l'approche nous permet de tirer des conclusions quant au caractère avant-gardiste de l'écriture chez l'écrivain belge qui inaugure une conception de l'acte scriptural tout-à-fait renouvelée en l'orientant vers la poésie de la suggestion à travers le maniement de la langue, contribuant de la sorte à un enrichissement du récit autobiographique.

On visera à faire apparaître ce caractère innovant de l'écriture de soi telle que mise en œuvre dans le triptyque de récits autobiographiques *Le Naïf*, *Les Filles du désir* et *Frédéric* ou autrement dit *La Trilogie de l'enfance* qui illustre magnifiquement cette catégorie de récits régis par une facture originale et complexe. Une stratégie de l'ambiguïté structure les récits dans leur ensemble et un dispositif littéraire est mis en place pour favoriser la fécondité et la diversité de cette double étiquette autobiographique et romanesque. Pour illustrer la pratique de Franz Hellens, on aura recours à des exemples concrets qui témoignent de cette stratégie ambiguë car rien ne remplace la prise en charge directe du texte pour argumenter son travail de recherche.

BIBLIOGRAPHIE

- Hellens Franz, *Le Naïf*. Roman, Paris, éd. Emile-Paul, Coll. « Edmond Jaloux », 1926, 300p.
Hellens Franz, *Frédéric*, Paris, Ed. Gallimard, 1935, 260p.
Hellens Franz, *Les Filles du désir*. (Edition originale). Paris, Editions de La Nouvelle Revue Française, 1930 - Deuxième édition. Paris, Librairie Gallimard, 1930, 224p.
Ayguesparse Albert, *Franz Hellens, Les Meilleures pages*, Bruxelles, La Renaissance du livre, "Collection anthologique des prosateurs belges", 1959, 130p.
Frickx Robert, *Franz Hellens ou Le Temps dépassé*, essai, Bruxelles, éd. Palais des Académies, 1992, 452p.
Lebois André, *Poètes d'aujourd'hui*, Franz Hellens, Paris, éd. Pierre Seghers, 1963, 224p.

* Η Αικατερίνη Βελώνη-Ζούνη είναι διδάκτορας γαλλικής λογοτεχνίας (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Ιωάννα Κωνσταντουλάκη-Χάντζου).

**LE CRIME DANS L'ŒUVRE *THERÈSE RAQUIN* D'EMILE ZOLA ET DANS SON
ADAPTATION CINÉMATOGRAPHIQUE**

Emile Zola, grand romancier du XIXe siècle, commence sa carrière littéraire avec *Thérèse Raquin*. Elevé dans l'esprit du romantisme et influencé par le réalisme, il prend le contre-pied des traditions littéraires et recherche l'inconnu en dehors des sentiers battus. Spécialement, il est en quête d'originalité loin des modèles existant et il s'appuie sur l'histoire naturelle pour exposer des tempéraments, des caractères, des vices, des vertus influencée par les modifications des milieux. De plus, il essaie de donner la force vitale, les qualités épiques des héros : la simplicité, l'expression franche, le sentiment, la flamme épique. *Thérèse Raquin* possède un « rythme de création rapide, un sujet fort et une hypothèse psychodramatique neuve ». On y rencontre la méthode naturaliste zolienne qui transforme le roman en expérience. D'où la genèse du roman « physiologique ».

Dans le cadre de cet exposé nous allons examiner le crime dans le roman de Zola et dans l'adaptation cinématographique de Marcel Carné. D'abord, on va traiter la naissance du naturalisme au cinéma et la langue littéraire utilisée par l'écrivain et celle des acteurs dans le film. Puis, il serait utile de rechercher des différences ou des similitudes dans la présentation des personnages et s'il y a une correspondance entre leur profil physique dans l'œuvre et celui du film. De plus, il faudrait faire attention à la technique du montage, au rôle de la musique et du décor pendant le déroulement de l'intrigue. Enfin, on va examiner la transposition de l'œuvre de Zola au cinéma et l'interprétation des personnages de Thérèse Raquin par Simone Signoret et de Laurent par l'acteur italien Raf Vallone, dans une production de 1953 selon l'optique du metteur en scène concernant l'acte du meurtre.

BIBLIOGRAPHIE

Œuvres à l'étude :

CARNE M., 1953, 'Thérèse Raquin', adaptation cinématographique avec Simone Signoret, Sylvie, Raf Vallone et Jacques Duby.

ZOLA E., 1970, *Thérèse Raquin*, Présentation par Henri Mitterand, Paris, Flammarion, Edition mise à jour en 2008, 5- 302 p.

Références bibliographiques :

MITTERAND H., 1989, *Zola et le naturalisme*, 2e éd., Paris, Presses Universitaires de France, 59,61, 63, 64-66, 70-71, 74, 105 p.

MITTERAND H., 1995, *Zola la vérité en marche*, Evreux, Découvertes Gallimard, 53-54 p.

MITTERAND H., 1999, *Zola*, t. I. Sous le regard d'Olympia 1840-1871, Paris, Fayard, 569-570, 571, 573, 577 p.

TABAKI-IONA F., 2008, *Du texte écrit au texte filmique, Formes, techniques, termes spéciaux*, Athènes, 14, 22, 33 p.

ZOLA E., 1881, *Les Romanciers naturalistes*, 2e éd., Paris, G. Charpentier, 372, 375-376 p.

* Η Ιουλία Γιαννούλη έχει λάβει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στον τομέα της γαλλικής λογοτεχνίας (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Φρειδερίκη Ταμπάκη-Ιωνά).

« L'ÉTRANGER » DANS *LE RETOUR AU DESERT*
DE BERNARD-MARIE KOLTÈS

Notre étude aborde le thème de « l'étranger » dans *Le Retour au désert* (1988), pièce théâtrale du dramaturge du XXe siècle, Bernard-Marie Koltès. Nous avons focalisé sur l'aspect historique et socio-politique de la pièce. Plus précisément, nous l'avons approfondie du côté politique de la guerre d'Algérie et de ses paramètres sociaux afin de dégager la thématique. La méthodologie que nous avons adoptée, c'est la sémiologie.

La première partie du mémoire inclut les liens de Koltès avec l'Algérie, les conditions de rédaction de la pièce et l'étude du péritexte. La deuxième partie présente le contexte historique qui se trouve enraciné au cœur de l'action, en régissant son évolution et les relations entre les personnages. Dans la troisième partie, en traversant le chemin qui conduit du microcosme au macrocosme, notre objectif est de dégager « l'étranger » dans les plus petites cellules d'une société pour atteindre sa signification plus large au niveau des relations entre les différents pays. En effet, premièrement, nous examinons l'individu. Deux personnages de la pièce livrés à une quête identitaire mettent en lumière comment leur identité justifie la thématique. Le premier cercle qui embrasse l'existence de l'individu, c'est la famille, alors l'examen de toutes les relations familiales de la pièce est au centre de notre intérêt. La thématique de l'étranger dans la société s'ensuit et pour l'illustrer, nous étudions trois couples conflictuels qui la composent et la rongent. Enfin, dans la notion globale du pays, notre objectif est de prouver comment la France s'avère étrangère à l'Algérie par l'intermédiaire des relations des personnages et leurs symbolismes. La thématique de l'étranger au sein du groupe militaire des parachutistes y est également englobée.

Ainsi, après avoir mené notre investigation dans les différentes couches sociales, nous mettrons en évidence la polyvalence de la thématique de l'étranger dans *Le Retour au désert* et nous en tirerons des déductions concernant l'attitude de Koltès face au problème algérien.

BIBLIOGRAPHIE

- KOLTÈS (Bernard-Marie), *Le retour au désert suivi de Cent ans d'histoire de la famille Serpenoise*, Paris, Editions de Minuit, 2006.
- KOUTSOYANNOPOULOU (Pighi), *Aèdes de l'exclusion-Bernard Marie Koltès-Jean Genet*, Athènes, Editions Symmetria, 2003.
- PATRICE (Stéphane), *Koltès subversif*, Paris, Descartes&Cie, 2008.
- THOMADAKI (Marika), *La dramaturgie de Koltès : Approche sémiologique*, Athènes, Paulos, 2000.
- POZH (Λίνα), *Ο χώρος της σκηνης και η γεωγραφία του σύγχρονου κόσμου στη δραματουργία του Bernard-Marie Koltès*, Αθήνα, Νεφέλη, 2011.
- ΘΩΜΑΔΑΚΗ (Μαρίκα), *Σημειωτική του ολικού θεατρικού λόγου*, Αθήνα, Δόμος, 1993.

* Η Αριάδνη Γιωργανάκη είναι μεταπτυχιακή φοιτήτρια στον τομέα της γαλλικής λογοτεχνίας (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Μαρίκα Θωμαδάκη).

**ZAÏRE DE VOLTAIRE, UNE TRAGÉDIE ÉMOUVANTE – APPROCHE
SÉMIOTIQUE**

Mon mémoire consiste à l'étude d'une pièce de théâtre du XVIIIème siècle qui avait le plus grand succès. Plus précisément, il s'agit de *Zaïre*, une pièce théâtrale écrite par Voltaire en 1732. Le mémoire est divisé en deux parties. La première partie comprend une présentation assez détaillée de Voltaire et de son œuvre littéraire dans le cadre politique, philosophique et social de son temps, car chaque pièce théâtrale apparaît comme un ensemble complexe, qui relève des influences historiques, sociologiques et psychologiques. À la fin de cette partie la pièce théâtrale *Zaïre* sera mise sous la loupe : les influences subies et exercées, la représentation de l'œuvre sur scène et enfin le style de Voltaire et son esthétique dans l'œuvre en question. Mais les ambiguïtés voltairiennes nous incitent à entreprendre une étude sémiotique dans le but de dévoiler derrière les apparences le sens profond et les idées que le grand philosophe veut nous transmettre. Il est incontestable que Voltaire utilise plutôt la métaphore, le symbole et l'implicite à travers la parole dans ses pièces. Alors, la deuxième partie comprend une analyse plus profonde, selon le modèle actantiel emprunté à Greimas. La méthode sémiotique nous permet de comprendre globalement aussi bien que minutieusement l'esprit voltairien et répondre aux questions soulevées sur la pièce de *Zaïre* : Cette tragédie est réellement une tragédie d'amour? Voltaire veut seulement susciter des larmes et plaire au public féminin de l'époque? Désirait-il confronter deux civilisations opposées (chrétien ou musulman)? Quelles sont les idées profondes abordées dans cette tragédie? Quelle est la place de la Foi et de l'Amour? Ces deux sentiments portent-ils en eux la passion destructrice? Mourir par amour ou pour sa foi, ne signifie-t-il pas la même chose? En fait, cette pièce tragique conduit-elle à une innovation qui va influencer le théâtre du siècle suivant? Par la suite, nous tentons de mettre en lumière la manière dont Voltaire veut jouer avec des notions de temps et d'espace et à la fin l'étude de l'action va dévoiler le caractère classique du créateur aussi bien que les éléments novateurs.

BIBLIOGRAPHIE

- ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ, Περί ποιητικής, Μετάφρασις υπό Σιμου Μενάρδου, εισαγωγή, κείμενον και ερμηνεία υπό Ι. Σκούρτη, Εστία, Ι.Δ.ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑ Α.Ε., 2011.
- ΘΩΜΑΔΑΚΗ (Μαρίκα), Θεατρικός Αντικατοπτρισμός. Εισαγωγή στην παραστασιολογία, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2001.
- ΘΩΜΑΔΑΚΗ (Μαρίκα), Φωτοσκιάσεις των Αρχετύπων: Αναζητώντας το τελικό αίτιο στην τέχνη και στο θέατρο, Αθήνα, Leader Books, 2010.
- ΘΩΜΑΔΑΚΗ (Μαρίκα), Φιλοσοφία του Σημείου και Χάος: Το Πείραμα της Θεατρικής Μεταφοράς, Αθήνα, Προπομπός, 2003.
- ΘΩΜΑΔΑΚΗ (Μαρίκα), Σημειωτική του Ολικού Θεατρικού Λόγου, Αθήνα, Δόμος, 1993.
- THOMADAKI (Marika), Essais sur le Tragique, Athènes, Εκδόσεις Παύλος, 2002.
- UBERSFELD (Anne), Lire le théâtre, Paris, Messidor/Éditions sociales, 1982.
- VOLTAIRE, 1732, Zaïre, Présentation par Julien Guntzberger, Paris, Librairie Larousse, coll. Classiques Larousse, édition mise en jour en 1935.

* Η Αναστασία Δήμου είναι μεταπτυχιακή φοιτήτρια στον τομέα της γαλλικής λογοτεχνίας (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Μαρίκα Θωμαδάκη).

**DE LA NOTION DE LA CIVILISATION, AUX ETUDES CULTURELLES/ETUDES
DE LA CULTURE/SCIENCES DE LA CULTURE EN FRANCE ET EN GRECE**

Les modules de « civilisation française », dispensés par la Section d'Histoire de la civilisation française du Département de Langue et Littérature françaises de l'Université d'Athènes constituent une part intégrale du cursus.

La « civilisation » quand même est à peine un terme neutre. Il porte des significations chargées de valeurs, c'est une construction sociale. Le concept de la civilisation renvoie à l'épistémè de la fin de l'époque classique et l'avènement de l'époque moderne.

Vu que l'apprentissage est une activité culturelle, les contenus des modules sont influencés par les contextes culturels dans lesquels la procédure d'apprentissage a lieu. De nos jours, il est suggéré par plusieurs chercheurs qu'un changement de perspective est nécessaire, un nouveau paradigme ; le fameux *cultural turn* qui règne en maîtresse sur les universités aux Etats-Unis, l'Amérique latine, l'Australie et la quasi-totalité de l'Europe occidentale.

En appliquant une analyse foucauldienne (archéologique et généalogique) cette communication examine les origines du terme « civilisation », dès son émergence au milieu du XVIIIème siècle, dans « *L'ami des hommes* » de Victor Riqueti Mirabeau, à son usage comme idéologie coloniale et eurocentrique à l'œuvre de Guizot et Gobineau au XIXème siècle. De plus, sont esquissées les raisons idéologiques, épistémologiques et intellectuelles de la résistance de la communauté scientifique française face aux études culturelles.

BIBLIOGRAPHIE

- Chalard-Fillaudeau, A. (2009). *From Cultural Studies to Etudes Culturelles, Etudes de la Culture, and Sciences de la Culture in France*. *Cultural Studies*. 23 (5-6), 831-854(24).
- Foucault, M. (1966). *Les mots et les choses : une archéologie des sciences humaines*. Paris: Gallimard.
- Foucault, M. (1969). *L'archéologie du savoir*. Paris: Gallimard.
- Le Hir, M.P. (1996). "Defining French Cultural Studies". *The Journal of the Midwest Modern Language Association*. 29 (1), 76-86.
- Mattelart, A., Neveu, E. (2003). *Introduction aux cultural studies*. Paris: La Découverte.
- Mazlish, B. (2004). *Civilization and Its Contents*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Smith, P. (2006). *Πολιτισμική Θεωρία. Μια εισαγωγή*. Αθήνα: Εκδόσεις κριτική.

* Ο Θεόδωρος Θωμάς είναι υποψήφιος διδάκτορας στον τομέα του γαλλικού πολιτισμού (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Πηγή Κουτσογιαννοπούλου).

**ANALYSE CONTRASTIVE DU FRANÇAIS ET DU GREC À L'AIDE D'UN
PROCÉDÉ OBLIQUE DE TRADUCTION : LA MODULATION**

L'analyse linguistique que nous proposons prend comme point de départ l'œuvre de Vinay et Darbelnet *Stylistique comparée du français et de l'anglais. Méthode de traduction*, publiée en 1958. Ces auteurs proposent une distinction des procédés de traduction en procédés directs et indirects. Deux des procédés indirects, selon eux, sont la transposition, qui consiste en un changement de la catégorie grammaticale, et la modulation, qui consiste en un changement de point de vue. Dans notre travail, nous allons présenter un exemple qui pose problème, si on s'en tient à l'analyse de Vinay et Darbelnet, à savoir celui du changement du nombre (singulier-pluriel). Bien qu'en apparence ce changement de catégorie grammaticale constitue une transposition, nous allons prouver, à la suite de Chuquet & Paillard (1989), que cette modification, lors du passage du français au grec, constitue un changement de point de vue et entre, de ce fait, dans la catégorie de la modulation.

Lors de l'étude de notre corpus, qui consiste à des romans français traduits en grec, nous avons souvent été confrontée à ce type de modulation grammaticale, à savoir à des changements du nombre des GN. En prenant comme point d'appui la théorie des opérations énonciatives d'A. Culioli, nous avons essayé de trouver les raisons particulières qui conduisent les traducteurs grecs à opter pour un changement du nombre du GN.

Notre hypothèse principale est que ce choix est souvent dicté des contraintes qui pèsent sur les déterminants (défini, indéfini, partitif), ainsi que du fonctionnement des noms – tête du GN (discret, compact et dense).

Nous allons, ainsi, tenter de rendre compte des changements systématiques opérés par les traducteurs grecs en matière de nombre, en prouvant que ceux-ci ne sont pas dus au hasard, mais sont dictés par le fonctionnement de la langue cible.

BIBLIOGRAPHIE INDICATIVE

- CULIOLI, A. 1990. *Pour une linguistique de l'énonciation T.3. Domaine notionnel*, Paris : Ophrys.
- GUILLEMIN-FLESCHER, J. 1981. *Syntaxe comparée du français et de l'anglais : Problèmes de traduction*. Paris : Ophrys.
- GUILLEMIN-FLESCHER, J. (éd.). 1993. *Linguistique contrastive et traduction. T.2 : Grec-français*. Paris : Ophrys.
- VINAY, J.-P., J. DARBELNET, 1958. *Stylistique comparée du français et de l'anglais. Méthode de traduction*. Paris : Didier.
- CHUQUET, H., M. PAILLARD, 1989. *Approche linguistique des problèmes de traduction : anglais – français*. Paris : Ophrys.
- TSAMADOU-JACOBBERGER, I., 1998. *Le nom en grec moderne. Marqueurs et opérations de détermination*. Paris : L'Harmattan.

* Η Φωτεινή Καζάλα είναι μεταπτυχιακή φοιτήτρια στον τομέα της γλωσσολογίας (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Ρέα Δελβερούδη).

ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ*

Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΡΕΣΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΑΙΣΧΥΛΟΥ

Ύστερα από μια σύντομη προσέγγιση της έννοιας της ετερότητας και της σημασίας της κατασκευής της για την αθηναϊκή δημοκρατία, θα παρουσιάσουμε την τριλογία του Αισχύλου «Ορέστεια» επικεντρώνοντας την προσοχή στο κατ' εξοχήν δραματικό πρόσωπο της ετερότητας, την Κλυταιμνήστρα – αμετανόητη συζυγοκτόνο και διεκδικήτρια της εξουσίας – προκειμένου να παρακολουθήσουμε τον τρόπο που επιλέγει η τραγωδία να μιλήσει για την αγωνία της συνύπαρξης, την απειλή της ανυπακοής στο κυρίαρχο αξιακό σύστημα της Πόλης και την αναγκαιότητα της καταδίκης της για την κοινωνική συνοχή.

Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εκθέσουμε την ταυτότητα των πράξεών της, θα αποσπάσουμε από την τριλογία τις στιγμές του δραματικού προσώπου που την τοποθετούν έξω από τον αξιακό τόπο της Πόλης και γι' αυτό την καθιστούν μια επικίνδυνη ετερότητα. Από την πρώτη τραγωδία «Αγαμέμνων», θα επικεντρωθούμε πρώτα στον αποπλανητικό λόγο υποδοχής του Βασιλιά από την Κλυταιμνήστρα που τον παγιδεύει πριν τον πέλεκυ και το πραγματικό φονικό δίχτυ, ο οποίος αποτελεί αντίστιξη στην αξία της αθηναϊκής παρρησίας, κι ύστερα, στον αμετανόητο, αντεστραμμένο επικήδειο λόγο μπροστά στον Χορό – κριτή της πράξης, που αποτελεί υιοθέτηση της παρρησίας αλλά από την πλευρά του Άλλου, στο πλαίσιο ενός αντεστραμμένου κόσμου – σύμφωνα, πάντοτε, με την κυρίαρχη πατριαρχική αντίληψη.

Από την τελευταία τραγωδία «Ευμενίδες», θα παρουσιάσουμε τη σημασία της επιστροφής της Κλυταιμνήστρας ως Φάντασμα και των συνοδών Ερινυών, την εκδίκηση της μητροκτονίας, την παρουσία της θεάς Αθηνάς, την καταδίκη της ηρώιδας μέσα από την αθώωση του μητροκτόνου Ορέστη και την τελική μεταστροφή των χθόνιων Ερινυών, στην προσπάθεια εξεύρευσης μιας πολιτικής ταυτότητας που θα διασφαλίζει την ανθρώπινη ζωή και ασφάλεια μέσα στην Πόλη.

Θα δείξουμε, λοιπόν, πως η τραγωδία θα επιχειρήσει να προσεγγίσει το Άλλο στην πιο ακραία του μορφή και θα προσπαθήσει να το ενσωματώσει, να το προσεταιριστεί και να το θέσει στην υπηρεσία της Πόλης, εκτός της οποίας και του Πολιτισμού της, ουδείς και ουδέν νοείται. Ταυτόχρονα, και ενόσω ευαγγελίζεται αυτό, ομολογείται τραγικά, ενώπιον των Πολιτών, η εγγενής ανεπάρκεια μιας τέτοιας επιχείρησης διαρκώς εκτεθειμένης στην ανατροπή.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Flacelière Robert, *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας*, εκδ. Παπαδήμας, Αθήνα, 1974.
Girard René, *Το εξιλαστήριο θύμα, Η Βία και το Ιερό*, Εξάντας, Αθήνα, 1991.
Goldhill Simon, *Ορέστεια*, Καρδαμίτσας, 2008.
Lesky Albin, *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας*, Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης, 1995.
Loroux Nicole, *La voix endeuillée*, NRF essais, 1999.
Meier Christian, *La naissance du Politique*, Gallimard, Paris, 1995.
Mossé Claude, *Οι θεσμοί στην κλασική Ελλάδα*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2000.
Vernant Jean-Pierre, *Μύθος και Σκέψη στην αρχαία Ελλάδα*, τ. Α'-Β', Αθήνα, Ι. Ζαχαρόπουλος, 1993.

* Η Παναγιώτα Καλογεροπούλου είναι υποψήφια διδάκτορας στον τομέα συγκριτικής λογοτεχνίας και γαλλικού πολιτισμού (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Πηγή Κουτσογιαννοπούλου).

**QUESTIONNEMENTS IDENTITAIRES SUR LES ENSEIGNANTS HOTES
LORS DES RENCONTRES INTERCULTURELLES EN MILIEU SCOLAIRE**

Dans les mondes contemporains le programme européen Comenius favorise la mobilité des populations scolaires. L'action 'assistanat Comenius' prévoit l'accueil et l'encadrement d'un assistant originaire d'un autre pays européen par un enseignant hôte. Dans notre étude nous avons jugé intéressant de nous concentrer sur la figure de l'enseignant hôte et approfondir l'analyse de l'impact identitaire de ce programme sur lui.

Un bref historique du programme européen Comenius avec ses actions, le système éducatif grec ainsi qu'un historique succinct des assistanats menés en Grèce constituent le préalable de notre étude qui est basée sur le concept d'*interculturel*, selon Abdallah-Pretceille (1996, 1999) et Dervin (2008) ainsi que sur les approches anthropologiques surmodernes (Augé, 2009) et sociologiques (Aubert, 2010, Bauman, 2010, Kaufmann, 2008, 2010, Maffesoli, 2009). L'analyse sociolinguistique des textes communautaires qui explicitent l'action s'appuie sur la démarche méthodologique de Moirand et Peytard (1992) et elle nous permet de repérer les concepts théoriques fondamentaux qui régissent la pratique de l'assistanat : mobilité, identité, culture, interculturel, compétences interculturelles.

Situant le cadre théorique nous optons pour la *reliance*, la nouvelle valeur de la mobilité comprise comme création de liens (Amar, 2010 : 16). La fragmentation de la société en de multiples groupes qui caractérise notre époque hypermoderne reflète la fragmentation de l'individu : *l'identité* se fragilise et *les grands récits* (Lyotard, 1979) perdent leur importance. Le discours des enseignants interviewés nous permettra de voir si *les grands récits* (famille, Eglise, école) fonctionnent encore pour eux comme des facteurs de liens sociaux forts, et d'observer les images que les enseignants se font de l'Autre (des assistants), ainsi que les images *de soi* que les enseignants se font à partir de leurs rôles multiples (Kaufman, 2010).

BIBLIOGRAPHIE

- Abdallah-Pretceille, M. (1996). *Vers une pédagogie interculturelle*. Paris : Anthropos.
_____(1999). *L'éducation interculturelle*. Paris : puf.
Amar, G. (2010). *Homo mobilis, Le nouvel âge de la mobilité*. Limoges : FYP.
Aubert, N. (2010). *La société hypermoderne : Ruptures et contradictions*. Paris : L'Harmattan.
Augé, M. (2009). *Pour une anthropologie de la mobilité*. Paris : éd. Payot & Rivages.
Bauman, Z. (2010). *Identité*. Paris : éditions de L'Herne.
Dervin, F. (2008). *Métamorphoses identitaires en situation de mobilité*. Turku : TURUN YLIOPISTO.
Kaufmann, J-C. (2010). *L'invention de soi : une théorie de l'identité*. Paris : Armand Colin.
_____(2008). *Quand je est un autre*. Paris : Hachette, littératures.
Maffesoli, M. (2009). *Le réenchantement du monde*. Paris : Perrin.
Peytard, J., Moirand, S. (1992). *Discours et enseignement du français, les lieux d'une rencontre*. Paris: Hachette.

* Η Μαρία Καπέλλα είναι υποψήφια διδάκτορας στον τομέα του διαπολιτισμού και της διδακτικής της γαλλικής ως ξένης γλώσσας (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Μαρία-Χριστίνα Αναστασιάδη).

ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗ ΕΛΕΝΗ*

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΩΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ
ΜΕ ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΕΝΟ ΒΙΒΛΙΟ**

Στις μέρες μας, οι Νέες Τεχνολογίες έχουν εξελιχθεί ραγδαία σε όλους τους τομείς της καθημερινότητά μας. Φυσικά δε θα μπορούσαν να αφήσουν ανεπηρέαστο και τον τομέα της εκπαίδευσης. Αποτελούν μία επανάσταση στον τρόπο διδασκαλίας και δημιουργούν ένα καινούριο περιβάλλον μάθησης. Ειδικότερα για την διδασκαλία της Γαλλικής θα πρέπει να διαφοροποιούμε συνεχώς το περιεχόμενό της και να δίνουμε στους μαθητές την δυνατότητα να συμμετέχουν ενεργά ανακαλύπτοντας την ξένη γλώσσα και εμβαθύνοντας αποτελεσματικά στην χρήση της δημιουργώντας ένα θετικό κλίμα προς την γλώσσα-στόχο. Ένα καινούριο μέσο διδασκαλίας που προσελκύει το ενδιαφέρον των μαθητών και δίνει μία άλλη διάσταση στο επάγγελμα του καθηγητή είναι το «ηλεκτρονικό εμπλουτισμένο βιβλίο».

Στο πλαίσιο της έρευνάς μας θα μελετήσουμε κατά πόσο η εκμάθηση/διδασκαλία της γαλλικής γραμματικής αναπτύσσεται ικανοποιητικά, όχι μόνο μέσα από το έντυπο βιβλίο, αλλά και από το ηλεκτρονικό. Ξεκινώντας από την υπόθεση ότι το ηλεκτρονικό βιβλίο συμβάλλει στην ανάπτυξη της γραμματικής ικανότητας των μαθητών ήρθαμε σε επαφή με καθηγητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που έχουν ήδη την εμπειρία ως προς τη χρήση αυτού του σύγχρονου εργαλείου εκμάθησης της γραμματικής και τους ζητήσαμε να τοποθετηθούν ως προς την χρησιμοποίηση και την συμβολή του στην σχολική τάξη του Γυμνασίου. Με βάση τις απαντήσεις των καθηγητών που ερωτήθηκαν, προσπαθήσαμε να καταλήξουμε σε συμπεράσματα όσον αφορά τα πλεονεκτήματα της χρήσης του, έτσι ώστε οι μαθητές να είναι πιο δεκτικοί στην διδασκαλία της γραμματικής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

CONSEIL DE L'EUROPE, 2001. *Cadre européen commun de référence pour les langues : Apprendre, enseigner, évaluer*, Paris, Didier, disponible sur : http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_fr.pdf

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ, *Πρόταση για τον σχεδιασμό και την εισαγωγή του «Ηλεκτρονικού βιβλίου» στην εκπαίδευση*, Αθήνα 2009 διαθέσιμο στην: http://www.pi-schools.gr/paideia_dialogos/eBook.pdf

PROSCOLLI A., *Stratégies d'apprentissage et utilisation des nouvelles technologies dans Médiation des savoirs et des cultures Quelles perspectives pour les Nouvelles Technologies*, Actes du Colloque International, Athènes 2002

* Η Ελένη Καπετανάκη είναι μεταπτυχιακή φοιτήτρια στον τομέα της διδακτικής της γαλλικής ως ξένης γλώσσας (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Αργυρώ Πρόσκολλη).

**QUESTIONS CONCERNANT LA TRADUCTION
D'UNE POESIE DITE « OBSCURE »**

La communication essaiera d'esquisser les pistes de réflexion possibles concernant le sujet de thèse La traduction et la question de l'interprétation. Le cas de Mallarmé . Elle sera développée en trois étapes :

1. Présentation de la question de l'obscurité de la poésie mallarméenne : de quel type de difficulté s'agit-il et comment les commentateurs cernent-ils le problème de l'inintelligibilité de l'œuvre en question ? Quelles sont les difficultés qui surgissent de l'approche d'une œuvre qui est ouverte à de multiples lectures, souvent contradictoires ? En outre, comment peut-on aborder une bibliographie vaste qui relève non seulement du domaine des études littéraires mais du domaine de la philosophie aussi ? Comment peut-on définir un modèle d'analyse « neutre », applicable à une étude traductologique ?

2. Quels sont les outils traductologiques disponibles qui pourraient constituer la base d'une recherche orientée vers la traduction de la poésie dite « obscure » ? Quels sont les textes de référence de la théorie de la traduction à partir desquels on pourrait traiter la question de l'interprétation des textes susceptibles des lectures divergentes ?

3. Présentation du corpus des traductions en langue grecque. De quelle façon la multiplicité des interprétations se reflète-t-elle sur les textes traduits ? Comment est-ce que les traducteurs grecs réagissent face à la question de l'obscurité et de l'inintelligibilité ? Est-ce qu'on pourrait discerner des tendances précises de la pratique traductive du corpus examiné ?

BIBLIOGRAPHIE INDICATIVE

- George Steiner, *After Babel*, Oxford University Press, 1998 (troisième édition)
- Antoine Berman, *La traduction et la lettre ou l'auberge du lointain*, Gallimard, 1984
- Jacques Scherer, *Grammaire de Mallarmé*, Nizet, 1977
- Éric Benoit, *Néant sonore. Mallarmé ou la traversée des paradoxes*, Droz, 2007
- Henri Scepi, *Poésie vacante : Nerval, Mallarmé, Laforgue*, ENS Editions, 2008
- Graham Robb, *Unlocking Mallarmé*, Yale University Press, 1996
- Malcolm Bowie, *Mallarmé and the Art of Being Difficult*, Cambridge University Press, 1978.
- Jacques Derrida, *La dissémination*, Seuil, 1972
- Pierre Champion, *Mallarmé, Poésie et Philosophie*, PUF, 1994
- Jacques Rancière, *Mallarmé, La politique de la sirène*, Hachette Littératures, 1996
- Maurice Blanchot, *La part du feu*, Gallimard, 1949

* Η Αριστέα Κομνηνέλλη είναι υποψήφια διδάκτορας στον τομέα της μετάφρασης-μεταφρασεολογίας (επιβλέπων καθηγητής: Γιώργος Βάρσος).

**L'IMPOSSIBILITE DE REPERER LA BIBLIOGRAPHIE AU DEBUT DE LA
RECHERCHE N'ANNULE PAS LA JUSTESSE DE LA CONCLUSION :
SACHA GUITRY CONSTITUE UN MORALISTE**

Après avoir terminé mes études dans le Département de Langue et de Littérature Françaises, je me demandais comment je pourrais joindre l'amour pour le théâtre à la poursuite de mes études. Cette époque-là, j'ai lu assez de pièces françaises du XXe siècle. Mon attention a été attirée par le discours dramatique de Sacha Guitry qui fut le représentant le plus remarquable du théâtre de Boulevard lors de la première moitié du XXe siècle. Ce dramaturge a présenté au public français cent trente pièces. Il y a aussi un grand nombre d'œuvres critiques qui sont consacrées à Guitry, à son œuvre et au théâtre de Boulevard. Cependant, au début c'était difficile de repérer la bibliographie requise. Puis, la recherche dans la Bibliothèque du Centre Georges Pompidou et le *Théâtre* de Sacha Guitry (éditions Omnibus) m'ont offert la possibilité de lire quatre-vingt-trois pièces du dramaturge. Ces pièces m'ont aidé à me rendre compte que dans l'atmosphère obscure qui dominait en France avant la Première Guerre Mondiale, Sacha Guitry est devenu l'animateur du public et a démontré qu'on peut conquérir la morale en observant la morale relâchée. Par ailleurs, il a offert une étude profonde de la pensée et des actions de la classe bourgeoise qui revendiquait l'ascension sociale et financière. En même temps, il utilisait la puissance du discours dramatique pour présenter de façon indirecte des idées et avancer des thèses à l'aide desquelles il visait la régénérescence de la société. Ainsi, il réussissait à provoquer l'amertume provisoire du public qui voyait la correspondance entre la vie réelle et ce qui est présenté sur la scène théâtrale, sans se désorienter de son but initial, voire le plaisir des spectateurs.

BIBLIOGRAPHIE

PIECES DE SACHA GUITRY

GUITRY, Sacha, *Théâtre III*, Paris, Librairie Académique Perrin, 1960.

—, *Théâtre XV*, Paris, Librairie Académique Perrin, 1964.

—, *Théâtre et Mémoires d'un tricheur*, préface de Jean-Claude Brialy, Paris, Presses de la Cité, 1991.

—, *Théâtre et Théâtre je t'adore*, préface de Daniel Toscan du Plantier, Paris, Omnibus, 1996.

ETUDES SUR LE THEATRE

BUISSON, Patrick, *Sacha Guitry et ses femmes*, Paris, Editions Albin Michel, 1996.

DESANTI, Dominique, *Sacha Guitry, cinquante ans de spectacle*, Paris, Éditions Grasset & Fasquelle, 1982.

NTINTEPO, Ντενί, *Το παράδοξο με τον ηθοποιό*, μτφρ. Αιμίλιος Βέζης, πρόλογος Βασίλης Παπαβασιλείου, Αθήνα, Εκδόσεις Πόλις, 2010 (ανατύπωση γ' έκδοσης 2001).

ΠΟΥΧΝΕΡ, Βάλτερ, *Η πρόσληψη της γαλλικής δραματουργίας στο νεοελληνικό θέατρο (17ος-20ός αιώνας)*, *Μια πρώτη σφαιρική προσέγγιση*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 1999.

* Ο Κωνσταντίνος Κωστογιαννόπουλος είναι διδάκτορας γαλλικής λογοτεχνίας (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Μαρία Μαλκογιάννη).

ΜΑΓΓΙΝΑ ΑΝΝΑ*

**Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΟΘΟΝΗ:
ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΙΤΛΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ**

Η παρούσα εργασία επιχειρεί να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο οι τομείς της γλωσσολογίας και του πολιτισμού συνδυάζονται για να επιτευχθεί η μετάφραση ενός πολύ ιδιαίτερου κειμενικού είδους, των τίτλων κινηματογραφικών ταινιών. Έχοντας ως δεδομένο τη θέση που κατέχει ο κινηματογράφος ως ευρύ μέσο ψυχαγωγίας σε μια παγκοσμιοποιημένη κοινωνία, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον να εξετάσω τους τρόπους με τους οποίους το πολιτιστικό αυτό προϊόν «μεταφράζεται» από γλώσσα σε γλώσσα και από κουλτούρα σε κουλτούρα και συγκεκριμένα από την αγγλική προς την ελληνική. Αν και έχουν συχνά γίνει μελέτες για την οπτικοακουστική μετάφραση και τον υποτιτλισμό, οι προσπάθειες που αφορούν στους τίτλους ταινιών είναι περιορισμένες. Για το λόγο αυτό το ενδιαφέρον της παρούσας εργασίας στρέφεται σε αυτά τα «κείμενα», καθώς θεωρώ ότι η συμπυκνωμένη γλώσσα τους αλλά και οι παράγοντες μάρκετινγκ που εμπλέκονται στην επιλογή τους μπορούν να προσφέρουν χρήσιμα στοιχεία για τη μεταφραστική πρακτική. Πιο συγκεκριμένα, η ανάλυση των δεδομένων (ταινίες που προβλήθηκαν φέτος στους κινηματογράφους αλλά και ταινίες περασμένων δεκαετιών) στοχεύει:

- στην ανίχνευση προτιμήσεων όσον αφορά στις μεταφραστικές στρατηγικές που χρησιμοποιούνται
- στην ποσοτική εξέταση των τίτλων που παραμένουν αμετάφραστοι ώστε να παρατηρηθεί η κυριαρχία της ηγεμονικής αγγλικής έναντι της λιγότερο διαδεδομένης ελληνικής
- στην ανάλυση των πολιτισμικών παραγόντων που ενδέχεται να «ευθύνονται» για αλλοιώσεις, παραφράσεις ή και ολικές αλλαγές των τίτλων κατά την απόδοσή τους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bassnett, S. 2011. *Reflections on Translation*. Bristol: Multilingual Matters.
- Cronin, M. 2009. *Translation Goes to the Movies*. London & New York: Routledge.
- Karamitrogloy, F. 2000. *Towards a methodology for the investigation of norms in audiovisual translation*. Amsterdam & Atlanta: Rodopi.
- Yin, L. 2009. "On the Translation of English Movie Titles". *Asian Social Science*: Volume 5, Number 3, March 2009: 171-173.

* Η Άννα Μαγγίνα είναι μεταπτυχιακή φοιτήτρια στον τομέα της μετάφρασης-μεταφρασεολογίας (επιβλέπων καθηγητής: Διονύσης Γούτσος).

ΜΑΡΙΝΟΥ ΞΕΝΙΑ*

«Η ΛΕΣΧΗ ΤΩΝ ΕΡΥΘΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΜΙΑΣ ΦΑΤΡΙΑΣ»: Η Α΄ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΗ ΕΡΓΑΤΩΝ ΣΤΟΝ ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΤΥΠΟ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΙΣΙΝΗΣ ΚΟΜΜΟΥΝΑΣ

Το καλοκαίρι του 1871 ο αθηναϊκός Τύπος δεν περιορίζεται στην αφήγηση της Παρισινής Κομμούνας αλλά εστιάζει κυρίως στη νέα «απειλή» που λαμβάνει ανησυχητικές διαστάσεις στην Ευρώπη και ακούει στο όνομα Διεθνής Ένωση Εργατών. Το χρονικό της Α΄ Διεθνούς, από την ίδρυσή της έως την εμπλοκή της στην επανάσταση του 1871, έρχεται στο προσκήνιο θεαματικά και αποτελεί –μεταξύ άλλων- αφορμή για τις πρώτες αναφορές του ονόματος του Karl Marx στην Ελλάδα. Ιστορικά γεγονότα διαπλέκονται με φήμες και υπερβολές με αποτέλεσμα την ηθική –και κατά περιπτώσεις πολιτική- ποινικοποίηση της οργάνωσης. Η ανακοίνωση προσπαθεί να ανιχνεύσει το ευρωπαϊκό έναυσμα για αυτό το κυνήγι μαγισσών, στο οποίο απαντά σχεδόν σύσσωμος ο αθηναϊκός Τύπος. Παράλληλα, εξετάζει κάποιες μεμονωμένες φωνές που παραμερίζουν θρησκευτικά αναλυτικά σχήματα, θέτουν σοβαρά ερωτήματα και εγκαινιάζουν μια νέα εποχή στο δημόσιο λόγο. Τέλος η επιμονή των ελλήνων συντακτών γύρω από τη Διεθνή, που παραμένει αμείωτη το καλοκαίρι του 1871, αφήνοντας σε δεύτερο πλάνο τόσο την Κομμούνα, όσο και τα στρατοδικεία που ξεκινούν και ολοκληρώνονται τη συγκεκριμένη περίοδο, αποτελεί ταυτοχρόνως βασικό ερώτημα και άξονα της συγκεκριμένης μελέτης.

Εφημερίδες:

-Αιών, Αυγή, Εφημερίς των Συζητήσεων, Εθνοφύλαξ, Μέλλον, Παλιγγενεσία, *Indépendance Hellénique, Grèce.*

-*Le Gaulois*, 1 janvier-30 juin 1871 (Συλλογή BN: Gr Fol Lc2 3139)

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

-Hobsbawm, E.J., *Η Εποχή του Κεφαλαίου 1848-1875*, MIET, Αθήνα, 1994

-Lefebure, Antoine, *Havas : Les arcanes du pouvoir*, Editions Grasset et Fasquelle, 1992

-Maillard, Firmin, *Histoire des Journaux publiés à Paris pendant le siège et sous la Commune*, Elibron Classics, Adamant Media Corporation, 2006, Paris

-Milza, Pierre, « *L'année terrible* » *La Commune mars-juin 1871*, t. I-II, Perrin, 2009

-Rougerie, Jacques, *Procès des Communards*, Editions Julliard-collection archives, 1964

-Δρούλια Λουκία, *Εγκυκλοπαίδεια του Ελληνικού Τύπου 1784-1947: Εφημερίδες, περιοδικά, δημοσιογράφοι, εκδότες*, τ.1,2,3,4, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

-Καραφουλίδου, Βίκυ, *Η Γλώσσα του Σοσιαλισμού, Ταξική προοπτική και Εθνική Ιδεολογία στον Ελληνικό 19ο αιώνα*, Βιβλιόραμα, 2011

-*Les séances officielles de l'Internationale à Paris pendant le siège et pendant la Commune*, Editeur E. Lachaud, 1872

* Η Ξένια Μαρίνου είναι υποψήφια διδάκτορας στον τομέα της ιστορίας του γαλλικού πολιτισμού (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Ιφιγένεια Μποτουροπούλου).

MICHEL JEAN-PAUL*

**POÉTIQUE ET LITTÉRARITÉ :
CONTRIBUTION À L'ANALYSE DU SYSTÈME NARRATIF DANS LES TEXTES
LITTÉRAIRES DES XVIIIe, XIXe ET XXe SIÈCLES**

Le texte littéraire requiert une attention particulière et fait appel à deux régimes de littérarité : un régime constitutif défini par un mode complexe d'intentions et de traditions culturelles ; un régime conditionnel défini par l'appréciation esthétique subjective et toujours révocable. Mais pour parvenir à un diagnostic de littérarité suffisamment complet, l'analyse du système narratif s'avère incontournable et nécessaire. Cette analyse du système narratif s'appuiera sur le texte littéraire comme œuvre du langage, son matériau propre, et met en mouvement un ensemble complexe de relations : entre la langue, système social de communication, et l'attention individuelle de l'auteur ; entre l'ensemble des signes qui les constituent et les capacités réceptives du lecteur ; entre lui-même et les conditions extérieures (matérielles, sociales, historiques) de son émission et de sa réception ; entre son message et celui d'autres textes antérieurs. Cette configuration de paramètres de recherche et d'orientation augurera de la construction d'un modèle théorique permettant l'analyse concrète des textes narratifs et d'atteindre à un moyen de classification de la macrostructure du roman. Le procès littéraire (auteur-lecteur-œuvre-univers) sera abordé par le biais des textes narratifs reconnus actuellement comme littéraires. La mise en place d'une méthode critique, la mise au point d'un outil conceptuel théorique pour l'analyse du texte au sens où le décrivait Todorov : « Partir d'un texte comme exemple qui permet de décrire les propriétés de la littérarité » ; parvenir à la description de ce texte « comme seule fin de permettre à la discussion des problèmes théoriques poétiques » seront les aspects essentiels de l'intervention.

Donc, et dans un souci de clarté, l'intervention visera à définir une typologie narrative, modèle théorique abstrait des formes narratives virtuelles et à cerner un instrument d'analyse pratique des actualisations concrètes des types narratifs dans une œuvre littéraire particulière.

Il s'agira de considérer cette présentation, par rapport à un corpus effleuré (Gautier, Stendhal, Defoe, Malraux, Nabokov, Kazantzakis...), comme la recherche d'un modèle théorique et pratique au service de la littérature.

BIBLIOGRAPHIE INDICATIVE

Genette Gérard, *Fiction et diction*, éditions du Seuil, collection poétique, 01/1991.

Sollers Philippe, *L'écriture et l'expérience des limites*, éditions du Seuil, collection Points, 11/2007.

Sorin Alexandrescu, Chabrol Claude, Rastier François, *Sémiotique narrative et textuelle*, Librairie Larousse, 1973.

* Ο Jean-Paul Michel είναι υποψήφιος διδάκτορας γαλλικής λογοτεχνίας (επιβλέπων καθηγητής: Δημήτρης Ρομπολής).

**ORIGINES ET ENFANCE DANS LA QUÊTE IDENTITAIRE
DE GISÈLE PRASSINOS**

Parmi les rares figures féminines classées dans la seconde génération du mouvement surréaliste nous trouvons le nom de Gisèle Prassinos, écrivaine, poète et plasticienne à la fois. Ayant vécu dans une famille où la littérature et les discussions philosophiques étaient de premier ordre, Gisèle Prassinos a compris, dès son plus jeune âge, l'importance de l'art, ainsi que la force de la création personnelle. Son enfance, pleine d'expériences douloureuses, ainsi que de moments tendres et chaleureux, lui a permis de s'orienter vers tout ce qui donnerait à son âme la possibilité d'exprimer ses émotions, ses joies, ses douleurs, par le biais d'une vive imagination. Ce qui se dégage de l'œuvre entière de Gisèle Prassinos qui a dû quitter, quasi définitivement son pays natal, c'est donc, une forte émotion et un désir de retour en arrière. L'œuvre de Gisèle Prassinos se caractérise par cet inlassable mouvement d'un voyage perpétuel, ce qui dévoile le besoin de l'écrivaine de trouver son espace personnel, son lieu intime. Entrer dans l'univers créatif de Gisèle Prassinos nécessite donc, à notre sens, l'exploration de son parcours biographique, étant donné que ses premiers pas en littérature sont en forte relation avec sa destinée personnelle et familiale. Ainsi, nous allons présenter sa création singulière en passant, tout d'abord, par la reconstitution de son cadre familial, de ses relations personnelles, en tant que fille unique d'un père savant, Lyssandre Prassinos et sœur bien aimée d'un grand frère protecteur, Mario Prassinos, le fameux peintre. Dans la deuxième partie de notre travail, nous essaierons de suivre, à travers les fils narratifs des œuvres romanesques de Gisèle Prassinos, la quête identitaire de l'écrivaine, qui s'est orientée vers l'écriture des romans, afin de donner libre cours à son imagination, tout en écoutant ses voix intérieures, dans un effort de conquérir la maturité de l'âge adulte. Dans la troisième partie, nous cherchons à dévoiler comment Gisèle Prassinos a pu, tout en gardant sa magie inventive, donner à son art une liberté nouvelle. Après avoir reçu des critiques élogieuses pour son œuvre romanesque, parue chez Plon et Grasset, Gisèle Prassinos s'est tournée à nouveau vers la poésie qui a marqué son enfance, ainsi qu'à la peinture, en créant des tentures et des tapisseries qui expriment aussi bien que ses romans, son monde onirique. Nous essaierons, enfin, de démontrer comment la matière de sa vie articule son œuvre, comment ce va-et-vient constant entre les éléments intimes et divers moyens d'expression oriente sa quête identitaire. Gisèle Prassinos passe d'une image à l'autre, d'une forme d'expression à l'autre, pour créer une œuvre qui porte l'empreinte de sa riche personnalité.

BIBLIOGRAPHIE SELECTIVE

- COTTENET-HAGE (Madeleine), *Gisèle Prassinos ou le désir du lieu intime*, Paris, Éditions Jean-Michel Place, 1988.
- ENSCH (José) et KIEFFER (Rosemarie), *À l'écoute de Gisèle Prassinos, une voix grecque*, Québec, Canada, éd. Naaman, 1986.
- RICHARD (Annie), *Le Monde Suspendu de Gisèle Prassinos*, Paris, HB, 1997
- ENSCH (José) « l'enfant prodige du surréalisme », *Magazine littéraire*, no 109, février 1976, p. 42-43.
- KROH (Aleksandra), « En ellipses et en bâtons de chaises... » *Brèves*, no 53, automne 1997, p. 6- 21.

* Η Αικατερίνη Πούλη έχει λάβει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στον τομέα της γαλλικής λογοτεχνίας (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Ελένη Τατσοπούλου).

ΣΑΜΠΑΝΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ*

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Στο πλαίσιο της διπλωματικής μου εργασίας στο ΔΠΜΣ του ΕΚΠΑ, επέλεξα το θέμα της Ιστορίας της μετάφρασης της παιδικής λογοτεχνίας. Πιο συγκεκριμένα, την καταγραφή, σε πρώτο στάδιο, γαλλικών έργων που έχουν μεταφραστεί από το 1974 έως και σήμερα.

Η επιλογή του θέματος έγινε συνειδητά, καθότι ο αυτονομημένος – πλέον – αυτός κλάδος της λογοτεχνίας απευθύνεται σε μια μεγάλη γκάμα αναγνωστών, όχι μόνο από 0~14 χρόνων αλλά και σε μεγαλύτερους. Στόχος της εργασίας αυτής, είναι να εξεταστεί το ενδιαφέρον από την πλευρά των ελλήνων εκδοτών για τη γαλλική παιδική λογοτεχνία, την πολιτική μετάφρασης ενός ξενόγλωσσου λογοτεχνικού βιβλίου, ενδεχομένως η συχνότητα μετάφρασης αυτών, οι περισσότεροι μεταφρασμένοι γάλλοι συγγραφείς, τα είδη που έχουν προτιμηθεί κ.ά.

Βέβαια, σημαντικότερο όλων είναι ο προσδιορισμός του όρου «παιδική λογοτεχνία». Επειδή, ακόμα και σε διάσημα λογοτεχνικά έργα παρατηρείται το φαινόμενο “crossover”, δηλαδή έργα που προορίζονται για ενήλικες να διαβάζονται από παιδιά και το αντίστροφο (π.χ. *Ροβινσών Κρούσος ~ Ταξίδια του Γκιούλιβερ*), καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η μια κατηγορία ενυπάρχει στην άλλη. Επειδή λοιπόν, σαφής και μονοσήμαντη απάντηση δεν υπάρχει, ο μόνος «αντικειμενικός» ή «συμβατικός» καλύτερα όρος θα ήταν, ως παιδική λογοτεχνία, να θεωρηθούν έργα, που έχουν χαρακτηριστεί από τους ίδιους τους εκδοτικούς οίκους ως «παιδική λογοτεχνία» ή καλύτερα για μερικούς «λογοτεχνία για παιδιά», γιατί εκεί είναι που θα ανατρέξουν σχεδόν όλοι, να βρουν ένα βιβλίο για το προαναφερόμενο ηλικιακό διάστημα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Baker, M. and Saldanha, G. (eds) (2011). *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*, London: Routledge.
- Poslaniec, C. (1995). *Littérature et Jeunesse*. Actes du colloque Paris INRP 23, 24, 25 mars 1993. Paris : INRP – Promolej
- Pratiques, Littérature jeunesse*, (1985), numéro coordonné par Anne Leclaire-Halté.
- Puurtilinen, T. (1998). “Syntax, readability and ideology in children’s literature”. *Meta* (xliii, 4). Διαθέσιμο: <http://www.erudit.org/revue/meta/1998/v43/n4/003879ar.html>
- Routisseau, M.H. (2008). *Des romans pour la jeunesse ? Décryptage*. Paris : Editions Belin.
- Sartre, J.P. (1948). *Qu’est-ce que la littérature?* Paris : Editions Gallimard. Διαθέσιμο: <http://www.fichier-pdf.fr/2012/04/21/sartre-qu-est-ce-que-la-litterature-by-abdul/sartre-qu-est-ce-que-la-litterature-by-abdul.pdf>

* Η Βασιλική Σαμπάνη είναι μεταπτυχιακή φοιτήτρια στον τομέα μετάφρασης-μεταφρασεολογίας (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Μαρία-Χριστίνα Αναστασιάδη).

ΤΣΑΓΚΑΡΑΚΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ*

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΓΑΛΛΩΝ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821

Όταν το 1821 ξέσπασε η Ελληνική Επανάσταση, κατέφτασαν στην Ελλάδα για να συμμετάσχουν στον Αγώνα πολλοί Γάλλοι αξιωματικοί οι οποίοι έχοντας τεθεί σε «αργία» μετά το πέρας των ναπολεόντειων πολέμων, βρέθηκαν ξαφνικά χωρίς απασχόληση ή εκδιώχθηκαν για πολιτικούς λόγους. Την ίδια στιγμή γεννήθηκε στην Ελλάδα η ιδέα της δημιουργίας ενός Ελληνικού Τακτικού Στρατού στα πρότυπα των ευρωπαϊκών στρατευμάτων, καθώς μέχρι εκείνη τη στιγμή όλες οι επιχειρήσεις διεξάγονταν αποκλειστικά από τα άτακτα στρατεύματα. Ο πιο γνωστός από τους Γάλλους αξιωματικούς που συμμετείχαν στον Αγώνα, παραμένει αναμφισβήτητα ο Συνταγματάρχης Φαβιέρος, στον οποίο η Ελληνική κυβέρνηση ανέθεσε επίσημα την οργάνωση του Ελληνικού Τακτικού Στρατού το 1824. Αλλά και κατά την περίοδο της Διακυβέρνησης της χώρας από τον Ιωάννη Καποδίστρια, μια άτυπη «συμφωνία» ανάμεσα στον Κυβερνήτη και τη Γαλλική Κυβέρνηση, επέτρεψε την αναδιοργάνωση του Στρατού, χάρη σε τακτική χρηματοδότηση που παραχώρησε για το σκοπό αυτό ο βασιλιάς της Γαλλίας Κάρολος Ι΄ και άνοιξε το δρόμο για την απόσπαση Γάλλων Αξιωματικών που προέρχονταν από τη δύναμη της Γαλλικής Αποστολής του Στρατηγού Μαιζών στον Ελληνικό Τακτικό Στρατό. Δυστυχώς όμως, η αλλαγή καθεστώτος στη Γαλλία, συνέπεια της επανάστασης στο Παρίσι τον Ιούλιο του 1830, περιέπλεξε την κατάσταση. Μέσα σε αυτό το ιδιαίτερα σύνθετο πλαίσιο, ο ρόλος των βασικότερων Γάλλων Αξιωματικών και η συμβολή τους στην οργάνωση του Ελληνικού Τακτικού Στρατού κατά τα έτη 1821 έως και το 1831, έτος της δολοφονίας του Κυβερνήτη, παραμένει αδιαμφισβήτητα σημαντική. Οι οργανωτικές τους προσπάθειες, είχαν μεγάλο αντίκτυπο στη μετέπειτα Ελληνική στρατιωτική παράδοση και έθεσαν τις βάσεις για τη δημιουργία του αυστηρά ιεραρχημένου Στρατού Ξηράς με ορισμένα από τα στοιχεία αυτής της επιρροής να διατηρούνται ζωντανά ακόμα και σήμερα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΓΕΣ/ΔΙΣ, *Η Ιστορία της οργάνωσης του Ελληνικού Στρατού (1821-1954)*, 2η εκδ. Αθήνα, ΔΙΣ, 2005.
- ΓΕΣ/ΔΙΣ, *Οι πολιτικοστρατιωτικές σχέσεις Ελλάδας-Γαλλίας (19ος-20ος αι.)*, Αθήνα, ΔΙΣ, 2011.

* Η Αναστασία Τσαγκαράκη έχει λάβει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στον τομέα της ιστορίας του γαλλικού πολιτισμού (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Δέσποινα Προβατά).

**ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ:
ΑΠΟ ΤΗΝ ÉCRITURE AU FEMININ ΠΡΟΣ ΜΙΑ QUEERITURE**

Στα τέλη της δεκαετίας του 1980 οι Μεταφραστικές Σπουδές γνώρισαν τη λεγόμενη «πολιτισμική στροφή» (Simon, 2005: x). στα πλαίσια της οποίας τέθηκαν στο ερευνητικό μικροσκόπιο μεταξύ άλλων φυλετικές, έμφυλες και σεξουαλικές ταυτότητες και οι τρόποι με τους οποίους αναπαρίστανται τόσο κατά την μεταφραστική διαδικασία, όσο και στον κυρίαρχο λόγο των Μεταφραστικών Σπουδών. Σκοπός της ανακοίνωσης είναι να παρουσιάσει τη φεμινιστική μετάφραση, προσέγγιση η οποία προέκυψε στο προαναφερθέν κλίμα και δέχτηκε επιρροές από θεωρητικά πεδία όπως η αποδόμηση, η ψυχανάλυση, η θεωρία φύλου.

Το πρώτο μέρος της ανακοίνωσης σκιαγραφεί το πλαίσιο ανάδειξης της φεμινιστικής μετάφρασης μέσα από το παράδειγμα μεταφραστριών από το Κεμπέκ στα τέλη του 20ου αιώνα καθώς και τις βασικές μεταφραστικές στρατηγικές που προέκυψαν μέσα από τους πειραματισμούς της εποχής. Οι φεμινίστριες μεταφράστριες του Κεμπέκ βρίσκονταν υπό την άμεση επιρροή των πολιτικών του φεμινισμού δεύτερου κύματος και ιδιαίτερα του γαλλικού και τη σχέση του με τη αποδόμηση. Εφήρμοσαν ήδη αυτό που ο Venuti θεωρητικοποίησε ως ξενοποιητική μετάφραση (Venuti, 2004) στο όνομα της πολιτικής πρόθεσης να αναδείξουν την γραφή στο θηλυκό (*écriture au féminin*) και την γυναίκα μέσα στην γραφή.

Το δεύτερο μέρος της ανακοίνωσης επιχειρεί την ανίχνευση της ιστορικής συνέχειας της φεμινιστικής μετάφρασης στις αρχές του 21ου αιώνα, μετά το εγχείρημα των Κεμπεκιανών μεταφραστριών και υπό το πρίσμα της ανάδειξης της Κουίρ θεωρίας ή του λεγόμενου τρίτου κύματος φεμινισμού. Οι σύγχρονες φεμινιστικές ή κουίρ μεταφραστικές προσεγγίσεις, τις οποίες επιχειρεί να περιγράψει ο νεολογισμός *queeriture* βρίσκονται σε μία μάλλον νομαδική κατάσταση και βαθιά επηρεασμένες από την επιτελεστική θεώρηση του φύλου (Butler, 2007). Θέτουν υπό ερώτηση την προϋπόθεση μίας σταθερής και ομογενούς γυναικειάς ταυτότητας εκ μέρους των μεταφρασεολόγων και μεταφραστριών του δεύτερου κύματος και της γραφής στο θηλυκό και ενσωματώνουν γλωσσικά ιδιώματα και λογοτεχνίες ομοφυλόφιλων κοινοτήτων σε μεταφράσεις και μεταφρασεολογικές έρευνες.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Butler, Judith (2007) [1990]. *Gender Trouble*. New York and London: Routledge.
Simon, Sherry (2005) [1996]. *Gender in Translation*. London and New York: Routledge.
Venuti, Lawrence (2004) [1995]. *The Translator's Invisibility*. London and New York: Routledge.
Von Flotow, Luise (1991). *Feminist Translation: Contexts, Practices and Theories*. *Érudit*, 4 (2), 69-84.
Von Flotow, Luise (2011). *Gender and Sexuality*. In: Baker, Mona and Saldanha, Gabriela, eds. *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. London and New York: 122-126.
Weibegger, Roland (2011). *Queering Translation: Transcultural Communication and the Site of the You*. *Graduate Journal of Social Studies*, 8 (2), 164-178.

* Η Ουρανία Τσιάκαλου είναι μεταπτυχιακή φοιτήτρια στον τομέα μετάφρασης-μεταφρασεολογίας (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Ασημίνα Καραβαντά).

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ*

ΓΑΛΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΚΑΙ ΔΩΡΗΤΕΣ: JEAN GABRIEL EYNARD, SOPHIE DE MARBOIS, LOUISE RIENCOURT ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η εργασία εξετάζει την προσφορά Γάλλων και γαλλόφωνων φιλελλήνων προς το ελληνικό κράτος και τον ελληνικό λαό. Το γενικότερο χρονικό πλαίσιο της εργασίας καλύπτει την περίοδο από την ελληνική επανάσταση του 1821 μέχρι και τις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Ωστόσο, δίνεται έμφαση στα μεταεπαναστατικά χρόνια κατά τα οποία το φιλελληνικό κίνημα που είχε ανθίσει τα προηγούμενα χρόνια συρρικνώνεται. Ελάχιστοι είναι οι φιλέλληνες που στηρίζουν οικονομικά το νεόδμητο ελληνικό κράτος. Εντούτοις, αυτή η περίοδος είναι πολύ σημαντική καθώς σηματοδοτεί την οικοδόμηση του νέου ελληνικού κράτους, το οποίο στηρίζεται σχεδόν αποκλειστικά στις δωρεές των ελλήνων και των ξένων ευεργετών. Στο πλαίσιο αυτό, παρουσιάζεται η οικονομική και η ηθική ενίσχυση τριών φιλελλήνων οι οποίοι στήριζαν την Ελλάδα όχι μόνο κατά την διάρκεια των επαναστατικών χρόνων αλλά και μετέπειτα.

Jean Gabriel Eynard (1775-1862): η προσφορά του Γαλλοελβετού φιλέλληνα στην ελληνική επανάσταση είναι τεράστια: ίδρυση φιλελληνικών κοιμημάτων σε όλη την Ευρώπη, αποστολή χρημάτων πολεμοφοδίων και εδωδίων αλλά και διπλωματική στήριξη της Ελλάδας. Η φιλία του με τον Καποδίστρια αλλά και η αγάπη του για τον πολύπαθο ελληνικό λαό τον έκανε να συνεχίζει να προσφέρει και μετά την επανάσταση ιδρύοντας σχολεία, νοσοκομεία και άλλα κοινωφελή ιδρύματα όπως η Τράπεζα της Ελλάδας.

Sophie de Marbois (1785-1854): η Δούκισσα της Πλακεντίας όπως είναι πιο γνωστή πέρα από τον ιδιόμορφο και μυστηριώδη χαρακτήρα της που έμεινε στην ιστορία, προσέφερε πολλά όχι μόνο κατά τη διάρκεια του Αγώνα αλλά και αργότερα.

Louise Riencourt (1846-1941): η Γαλλίδα κόμισσα εγκαταστάθηκε στις αρχές του 20^{ου} αιώνα στην Ελλάδα και αφιερώθηκε σε φιλανθρωπίες, συνεισφέροντας στην ίδρυση νοσοκομείων, ορφανοτροφείων και συλλόγων. Στήριξε οικονομικά ένα μεγάλο μέρος του Μακεδονικού Αγώνα.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Καμπούρογλου Δημήτρης, *Η Δούκισσα της Πλακεντίας*, τυπογραφείον Εστία, Αθήνα, 1925
Bouvier-Bron Michelle, *Jean-Gabriel Eynard (1775-1863) et le philhellénisme genevois*, Genève, [s.n.] 1963
Αναγνωστοπούλου-Παλαιολόγου, *Κόμησσα Λουίζα ο ντε Ριανκούρ: τρεις ανέκδοτες επιστολές της*, Αθήνα, 1967
Αρβανιτάκης Δημήτρης, *Το φαινόμενο του ευεργετισμού στη νεότερη Ελλάδα: πρακτικά ημερίδας*, Μουσείο Μπενάκη, 2004

* Η Μαρία Χριστοφοράκη είναι μεταπτυχιακή φοιτήτρια στον τομέα της ιστορίας του γαλλικού πολιτισμού (επιβλέπουσα καθηγήτρια: Ειρήνη Αποστόλου).